

Όχι
δικιά
στο
Χατζάνο

ΙΣΜΗΝΗ
ΚΑΠΑΝΤΑΝ

ΙΚΑΡΟΣ

ΑΣΤΙΚΗ ΟΙΚΙΑ ΣΤΟ ΧΑΛΑΝΔΡΙ

Ἀπαγορεύεται ἡ ἀναδημοσίευση ἢ ἀναπαραγωγὴ τοῦ παρόντος ἔργου στὸ σύνολό του ἢ τμημάτων του μὲ ὅποιονδῆποτε τρόπο, καθὼς καὶ ἡ μετάφραση ἢ διασκευή του ἢ ἐκμετάλλευσή του μὲ ὅποιονδῆποτε τρόπο ἀναπαραγωγῆς ἔργου λόγου τέχνης, σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τοῦ ν. 2121/1993 καὶ τῆς Διεθνoῦς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιοῦ, πὸν κυρώθηκε μὲ τὸ ν. 100/1975. Ἐπίσης ἀπαγορεύεται ἡ ἀναπαραγωγὴ τῆς στοιχειοθεσίας, τῆς σελιδοποίησης, τοῦ ἐξωφύλλου καὶ γενικότερα ὅλης τῆς αἰσθητικῆς ἐμφάνισης τοῦ βιβλίου, μὲ φωτοτυπικὲς ἢ ὅποιεςδῆποτε ἄλλες μεθόδους σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 51 τοῦ ν. 2121/1993.

© Ἰσμήνη Καπάνταη & Ἐκδόσεις Ἴκαρος 2017

ISBN 978-960-572-197-8

ΙΣΜΗΝΗ ΚΑΠΑΝΤΑΗ

ΑΣΤΙΚΗ ΟΙΚΙΑ ΣΤΟ ΧΑΛΑΝΔΡΙ

ΙΚΑΡΟΣ

Στοὺς φίλους μου

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Σ ΑΒΒΑΤΟ ΠΡΩΙ καὶ μόλις κυκλοφόρησε ἡ εἶδηση, τὰ τηλέφωνα στὴν Ἀθήνα εἶχανε πάρει φωτιά. Στὰ περὶ-πτερα οἱ ἐφημερίδες κρέμονταν ἀνοιχτές, κρατημένες μὲ δύο μανταλάκια ἀπὸ τὶς ἄκρες τους γιὰ νὰ φαίνεται ὁλοκάθαρα τὸ πρωτοσέλιδό τους μὲ τὴ φωτογραφία, καὶ ἀπὸ κάτω, μὲ τεράστια γράμματα, λεζάντες τοῦ εἵδους ποὺ συνηθίζεται σὲ ἀνάλογες περιπτώσεις ὅπως, «Εἶπαν πῶς ἡ Ἀστυνομία θὰ προχωρήσει σὲ συλλήψεις» καί, «Λύθηκε τὸ μυστήριο τοῦ φόνου τῆς Ἀρναούτη στὸ Χαλάνδρι;» καὶ ἀκόμα, σὲ κάποιες φυλλάδες, προκλητικά, ἡ ἐρώτηση, «Ξέρουνε τώρα τί κάνουν ἢ θὰ μᾶς ποῦνε πάλι πῶς ἔκαναν λάθος;».

Ὁ Γιῶργος Ἀλεξανδράκης, ὁ γνωστὸς καὶ ἀκριβοπληρωμένος ποινικολόγος, βγαίνοντας ἀπὸ τὸ σπίτι του μὲ τὴν μπουκιά ἀπὸ τὸ πρωινὸ του ἀκόμα στὸ στόμα, ἔκανε νόημα στὸ ταξὶ ποὺ κατέβαινε τὴν Πατριάρχου Ἰωακείμ κι ὅταν αὐτὸ σταμάτησε, τοῦ εἶπε νὰ περιμένει ἕνα λεπτὸ, ἀγόρασε ἀπὸ τὸ

διπλανό περίπτερο μία έφημερίδα, μπήκε στο μπροστινό κάθισμα και, «Βουλιαγμένη», μουρμούρισε μασώντας ακόμα.

Άφου διάβασε το κείμενο κάτω από τη φωτογραφία, άνοιξε στη σελίδα τρία, εκεί όπου το πρωτοσέλιδο παρέπεμπε τους αναγνώστες του για τη συνέχεια και σήκωσε απότομα, άποτροπαϊκά, το χέρι του, σημάδι πώς δεν θέλει ν' ακούσει, όταν ο οδηγός πήγε ν' ανοίξει κουβέντα.

«Για το Χαλάνδρι γράφουν, έ; Για τη γριά που λέγαν στην αρχή ότι υπάρχει όμολογία και ύστερα δεν ήξεραν πώς νά τ'α μαζέψουν. Έμ, βέβαια! Δεν είναι άλλωστε ή πρώτη φορά. Άπό γκάφα σέ γκάφα τ'ό πάνε. Τους μάθαμε πια αυτός τους λεβέντες στην Άστυνομία. Λέτε ν' αποφασίσανε νά κάνουν τη δουλειά τους ή πάλι θά μ'ας πούνε...», πρόφτασε μόνον νά πει, τ'ό ύφος όμως τ'ού Άλεξανδράκη ήταν τέτοιο που δεν προχώρησε.

Στη Βουλιαγμένης, στο ύψος τ'ης εισόδου τ'ης Άργυρούπολης, κι όταν ο Άλεξανδράκης, έχοντας τελειώσει την ανάγνωση, έκλεισε και δίπλωσε την έφημερίδα, έκανε μία δεύτερη απόπειρα.

«Νά τους δοΰμε τώρα...», ειπε. «Εύκολο ήταν την πρώτη φορά. Ξέρουν αυτοί, τ'α φορτώνουμε όλα στα φτωχαδάκια, που δεν κοστίζει τίποτα, και ξεμπερδεύουμε... Με τους άλλους καλύτερα νά μ'ην μπλέξουμε. Για τους λεφτάδες μιλάω, ξέρετε, γι' αυτούς στα βόρεια προάστια. Άπαπά, αυτούς δεν επιτρέπεται, αυτούς δεν τους άγγίζουμε ποτέ, αν και άπ' ανάμεσά τους θά 'πρεπε πρώτα νά ψάξουν για τ'όν ένοχο, μια κι είναι οί μόνοι που, όπως φάνηκε, θά 'χουνε όφελος και μάλιστα μεγάλο. Άδικο έχω;», ρώτησε.

Κάτι όμως στο ύφος του Άλεξανδράκη τὸν ἀποθάρρυνε καὶ τὸ γύρισε σὲ ἄλλη ἐρώτηση.

«Τί λέτε σεις; Τί γράφουνε; Ἐγὼ ἄκουσα τὸ πρῶτὸ στὸ ραδιόφωνο πὼς ἔχουνε καταλήξει. Τὸν ἔνοχο, λέει, τὸν βρήκανε, καὶ ὁ Ἀργυρίου, χτὲς βράδῳ στὴν τηλεόραση, τὰ ἴδια ἔλεγε, ἀλλὰ ποιὸς τοὺς πιστεύει κι αὐτούς; Τὰ μάθαμε καὶ τὰ κανάλια. "Ὁ,τι θέλουνε λένε. "Ὅλα τὰ κάνουν γιὰ τὴν τηλεθέαση, γιὰ τὸ μπαγιόκο δηλαδή. Σὲ λίγο θὰ μᾶς ποῦνε πὼς ὁ ἥλιος ἀνατέλλει ἀπὸ τὸ Αἰγάλεω...», εἶπε καὶ σηκώνοντας τὸ χέρι του ἔδειξε πρὸς τὰ δυτικά. «Ἐγὼ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή τὸ κατάλαβα ὅτι δὲν ἦτανε αὐτοκτονία. Ξέρετε τώρα... ἐκεῖνες τὶς σαχλαμάρες ποὺ ἀκουστήκανε στὴν ἀρχὴ ἔννοῶ. "Ὁχι ἀπὸ ἐπίσημα χεῖλη, αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ παραδεχτῶ. Τὸ εἶπα μάλιστα στὴ γυναίκα μου. Ποιὰ αὐτοκτονία, ρε Ἐλένη, τῆς εἶπα...», καὶ θὰ συνέχιζε ἀλλὰ ὁ Ἀλεξανδράκης, ποὺ ἔμοιαζε νὰ μὴν ἄκουσε λέξη, εἶχε βγάλει ἀπὸ τὴν τσέπη του τσιγάρα καὶ ἀναπτῆρα καί,

«Σὲ πειράζει», τὸν ρώτησε, «νὰ καπνίσω;».

Ἡ ἐρώτηση βέβαια ἦτανε περιττή, γιατί χωρὶς νὰ περιμένει τὴν ἀπάντηση εἶχε ἤδη ἀνάψει τὸ Marlboro του. Ἀφοῦ ρούφηξε βαθιά, μισόκλεισε τὰ μάτια του καὶ ὕστερα φύσηξε δυνατά, σημαδεύοντας κατευθεῖαν στὸ ταμπλό τοῦ αὐτοκινήτου, ἀκριβῶς στὸ σημεῖο ὅπου δέσποζε τὸ ἀπαγορευτικὸ γιὰ τὸ κάπνισμα.

«Τί ἔλεγε λοιπὸν ὁ Ἀργυρίου;», ρώτησε ὕστερα· τὸ ὕφος του ὥστόσο ἀδιάφορο, βαριεστημένο. «Χτὲς δὲν εἶδα καθόλου τηλεόραση», συμπλήρωσε κι ἀκούμπησε τὸ κεφάλι του πίσω, δὲν ἄκουσε ὅμως ἀπολύτως τίποτα ἀπ' ὅσα ἄρχισε νὰ

λέει ἀπὸ ἐκείνη τὴ στιγμή ὁ ὁδηγός, πὺ συνέχισε χωρὶς σταματημό, σχολιάζοντας τὴν ἐκπομπὴ καὶ τὰ συμπεράσματα τοῦ Ἀργυρίου, προτείνοντας συγχρόνως καὶ τὶς δικές του λύσεις γιὰ τὸ μυστήριον, ἕως ὅτου φτάσανε στὸν προορισμό τους, γιὰτὶ ὁ Γιώργος ἄλλα σκεφτότανε.

Σκεφτόταν τὴν Εἰρήνη καὶ τὸ τηλεφώνημά της —τὴν Εἰρήνη πὺ κάποια χρόνια πρὶν ἦταν ἡ Εἰρήνη του—, τὸ τηλεφώνημά της πὺ τὸν ξύπνησε Σαββατιάτικα καὶ πού... Ναί, σκέφτηκε, τοῦ ἄνοιγε προοπτικές.

Τὰ πράγματα, ὡστόσο, θὰ ἦταν δύσκολα, ὁ ἴδιος, βλέπεις, σπάνια πλέον ἐρχόταν σ' ἐπαφὴ μὲ τὴν Εἰρήνη, καὶ μὲ τὴν οἰκογένειά της γενικότερα· ἀριὰ καὶ ποῦ μόνον, σὲ κοσμικὲς συγκεντρώσεις, καὶ τότε συζητώντας θέματα ἀδιάφορα, δὲν ἤξερε λοιπὸν ἀπὸ πρῶτο χέρι τὶς καταστάσεις, τὴν ἀτμόσφαιρα, καθὼς καὶ τὰ γεγονότα πὺ προηγῆθηκαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Τὰ γεγονότα πὺ προηγήθηκαν — αὐτὰ δηλαδὴ πὺ
δὲν ἤξερε ἀπὸ πρῶτο χέρι ὁ Ἀλεξανδράκης

ΤΟ ΚΤΗΡΙΑΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ τῆς ἐπιχείρησης στὰ Πε-
τράλωνα, σὲ πάροδο τῆς ὁδοῦ Νηλέως, ἓνα καλοδια-
τηρημένο παλιὸ κοκκινωπὸ λιθόκτιστο καὶ οἱ μεταγενέστε-
ρες μπετονένιες προσαρτήσεις του, ἀπλώνονταν τώρα σὰν
θηρίο πὺ ξεκουράζεται, λὲς καὶ ἀπολάμβανε τὶς ἀκτίνες
τοῦ ἀνοιξιάρχου ἡλίου πὺ τὸ ἔλουζαν, στεγνώνοντάς το
ἀπὸ τοὺς καταρράκτες τῆς χθεσινῆς ἀνοιξιάρχικης μπόρας.
Ἐνα συνεργεῖο ἀπὸ τρεῖς ἐργαζόμενους, ἓναν ἄντρα καὶ δύο
γυναῖκες, σκούπιζε καὶ καθάριζε τὸν χῶρο γύρω ἀπὸ τὴν
κεντρικὴ εἴσοδο, κάτω ἀπὸ τὸ αὐστηρὸ βλέμμα τοῦ Πάνου,
τοῦ θυρωροῦ, ὁ ὁποῖος, σὰν παρουσία, θύμιζε ἀστυφύλακα
— ὅχι τόσο λόγῳ τῆς στολῆς του, πεντακάθαρης πάντα καὶ
καλοσιδερωμένης, ἀλλὰ λόγῳ τοῦ ὕφους του—, πὺ τοὺς
εἶχε φωνάξει καὶ τοὺς ἔκανε παρατηρήσεις:

«Ἐσὺ φταῖς, Μανώλη, ἐσὺ ἔχεις τὴν εὐθύνη», εἶπε στὸν
ἄντρα κι ὅπως ἐκεῖνος κάτι πῆγε ν' ἀπαντήσει, τὸν ἔκοψε:

«Δὲν ἀκούω κουβέντα. Χαμένα λόγια οἱ δικαιολογίες σου. Ξέρεις τὸ ἀφεντικό... Μόλις σταμάτησε ἡ καταιγίδα ἔπρεπε νὰ τὰ εἶχατε μαζέψει. Εἶναι δυὸ ὥρες τώρα ποὺ βγῆκε ὁ ἥλιος κι ἂν δὲν ἤμουν ἐγὼ νὰ σᾶς φωνάξω...», εἶπε καὶ τοὺς ἔδειξε τὸν σωρὸ ἀπὸ τὰ φύλλα, τὰ κλαδιὰ καὶ κάτι ξεσχισμένα χαρτιά κι ἐφημερίδες ποὺ εἶχε παρασύρει ὁ ἀνεμοστρόβιλος μὲς στὸν περίβολο τοῦ συγκροτήματος, ποὺ τὰ εἶχανε συγκεντρώσει καὶ τὰ στοίβαζαν τώρα σὲ μαύρους σάκκους μεγάλους. «Τὸν ξέρετε τί σημασία δίνει στὴν τάξη καὶ τὴν καθαριότητα, αὐτὸς περισσότερο ἀπ’ ὅλους ἐδῶ μέσα, καὶ τὴν κατσάδα τὴν ἔφαγα ἐγώ. Ναί, ναί, σοῦ εἶπα, Μανώλη, δὲν θέλω ν’ ἀκούσω λέξι. Ἐπρεπε μόνοι σας νὰ τὰ εἶχατε μαζέψει».

Ὁ Μανώλης, ἓνας κοντούλης μεσόκοπος ποὺ ἔσερνε λίγο τὸ ἀριστερό του πόδι ἀπὸ παλιὸ ἀτύχημα μὲ τὸ μηχανάκι του, ἔπιασε τοὺς δύο σάκκους κι ἔκανε νὰ φύγει ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὶς γυναῖκες, μὰ ὁ θυρωρὸς:

«Στάσου», τοῦ φώναξε, «ποῦ πᾶς; δὲν τέλειωσα. Ἐχετε καὶ τὶς τζαμαρίες... Νὰ πᾶτε ἀμέσως νὰ καθαρίσετε καὶ τὶς τζαμαρίες. Δὲν βλέπετε ὅτι ἔχουν τὰ χάλια τους; Ἐγὼ πρέπει νὰ σᾶς τὸ πῶ κι αὐτό; Κι ὅχι μονάχα ἀπέξω, κι ἀπὸ μέσα, ἀκοῦς; Κι ἀπὸ μέσα, καί... στάσου, φρόντισε νὰ μὴ μείνουνε τίποτε χνούδια, ὅπως τὴν τελευταία φορά».

Ὅταν ἀπομακρύνθηκαν ἔδωσε μιὰ, ἔσπρωξε πρὸς τὰ πίσω τὸ γεῖσο τοῦ καπέλου του, χαμογέλασε ἔλαφρὰ κι ἔριξε γύρω του μιὰ ματιά γιὰ νὰ βεβαιωθεῖ πὼς ὅλα ἦταν ἐντάξει. Ἦσυχος τώρα ἔχωσε τὸ χέρι του στὴν τσέπη τῆς στολῆς του, ἔβγαλε τὸ πακέτο μὲ τὰ τσιγάρα, ἄναψε ἓνα καὶ ρούφηξε βαθιά.

«Τί τραβάω ό άνθρωπος... Κανέναν δέν μπορείς νά έμπιστεύεσαι τή σήμερον ήμέρα, όλα έγώ», μουρμούρισε καί φύσηξε ύστερα δυνατά, άνακουφισμένος, σχηματίζοντας συννεφάκια καπνοϋ.

Όταν πρίν άπό λίγο έλεγε «τό άφεντικό», έννοούσε ένα άπό τά άφεντικά τής «Πλέξη Α.Ε.», πού, όπως συμβαίνει καμμιά φορά μέ τίς οίκογενειακές έπιχειρήσεις, είχε πολλά άφεντικά. Τώρα όμως τόν γυιό τής κυρίας Άσπασίας έννοούσε, τόν κύριο Άντρέα Άρναούτη, πού είχε έρθει νωρίς εκείνο τό πρωί, καί πού όλοι στήν έπιχείρηση ήξεραν πώς είναι τρελός μέ τήν τάξη καί τήν καθαριότητα. Άφεντικό, άλλωστε, έλεγε κι όταν άναφερόταν στούς δύο γυιούς τοϋ κυρίου Άντρέα, τόν κύριο Ήλία καί τόν κύριο Άντώνη Άρναούτη, άν καί, μετά άπό τόσα χρόνια ύπηρεσίας στήν έπιχείρηση, ό Πάνος γνώριζε πια ότι άφεντικό ήταν μονάχα ένα, εκείνη, ή Κυρία.

Ή Κυρία πού σπάνια κατέβαινε τώρα πια στά γραφεΐα τους. Μόνον για τίς συνελεύσεις ή όταν είχανε έπισκέπτες άπό τό έξωτερικό· τίποτε σημαντικούς έπισκέπτες, βέβαια, μόνον τότε, γιατί για τούς άλλους ύπήρχαν ό γυιός της καί τά έγγόνια της, ό καθένας στόν τομέα του, για νά τούς δεχτοϋν καί νά τακτοποιήσουν τήν όποια ύπόθεση. Ύστερα, άν προέκυπτε κάτι, έπρεπε βέβαια νά πάνε επάνω, στο σπίτι της, στο Χαλάνδρι, καί νά τής δώσουνε άναφορά. Λεπτομερέστατη άναφορά, επειδή, σκέφτηκε πάλι, στήν πραγματικότητα άφεντικό ήταν μόνον εκείνη, ή Κυρία.

Όταν κατέβαινε, κατέβαινε πάντα μέ τή μαύρη Μερσεντές της, μοντέλο τοϋ '86 παρακαλώ, πού άρνιότανε πεισμα-

τικά νὰ ἀποχωριστεῖ γιὰ ν' ἀγοράσει καινούργιο ὅπως τῆς πρότεινε ὁ γυιὸς της, ὁ κύριος Ἀντρέας.

«Μὴν ἐπιμένεις, Ἀντρέα, τὸ αὐτοκίνητο εἶναι μιὰ χαρά. Τὸ πῆγε πάλι προχθὲς ὁ Θανάσης στὸ συνεργεῖο τῆς ἀντιπροσωπείας γιὰ σέρβις, καὶ τοῦ εἶπανε πὼς εἶναι μιὰ χαρά. Αὐτὸ μοῦ ἀρκεῖ καὶ δὲν μ' ἐνδιαφέρουν καθόλου ὅλα αὐτὰ τὰ νέα gadgets, ὅπως τὰ λέτε, αὐτὰ ποὺ ἔχουν τὰ καινούργια μοντέλα. Ἐκεῖνο ποὺ ξέρω ἐγὼ εἶναι πὼς ἀπὸ τότε ποὺ σ' ὅλο τὸν κόσμο, τόσο στὴν Ἀμερικὴ ὅσο καὶ στὴν Εὐρώπη, ἐκτινάχτηκαν τὰ νούμερα στὴ βιομηχανικὴ παραγωγὴ, ἀκόμα καὶ οἱ τελειομανεῖς Γερμανοί, ἀκόμα καὶ ἑταιρεῖες σὰν τὴ Μερσεντές, ἔχουν ὑποβαθμίσει τὰ προϊόντα τους. Καθόλου δὲν τοὺς ἀπασχολεῖ ἡ διάρκεια, ὅπως παλιά, τὸ ἀντίθετο μάλιστα. Κατασκευάζουν προϊόντα μὲ ἡμερομηνία λήξης, γιὰ νὰ ἔχουν τότε ἀμέσως ἔτοιμο νὰ σοῦ πλασάρουν τὸ καινούργιο μοντέλο. Σὲ δουλειὰ νὰ βρισκόμαστε. Γιατί λοιπόν, σὲ ρωτῶ, νὰ δώσω ἐγὼ ἓνα καλὸ γιὰ νὰ πάρω ἓνα σκάρτο;». Ἔτσι τοῦ εἶπε. Ὅταν κατέβαινε, πάντως, σούζα στέκονταν ὅλοι τους, ὅπως παλιά, περιμένοντας νὰ τῆς ἀνοίξει τὴν πόρτα γιὰ νὰ βγεῖ ὁ ὁδηγός της, ὁ Θανάσης, ὁ ὁποῖος, παρεμπιπτόντως, τὶς ἄλλες ὥρες, ὅταν δὲν ἐκτελοῦσε τὰ χρέη του ὡς ὁδηγοῦ, ἐκτελοῦσε καὶ χρέη κηπουροῦ, στὴν κατοικία της στὸ Χαλάνδρι.

Ἀπὸ μιὰ μεριά, σκέφτηκε ὁ Πάνος, ὁ Θανάσης τώρα ἦτανε πιὸ κατάλληλος ἀπὸ τὸν παλιὸ ὁδηγό. Ἦταν, βλέπεις, δυὸ μέτρα ἀντρακλας, ὅχι σὰν τὸν Μηνά, ποὺ ἦταν μὲν ψηλὸς καὶ ὠραῖος ἀλλὰ μᾶλλον ἀδύνατος, κι ἔτσι τοῦ ἦταν πιὸ εὐκόλο, ἀπλώνοντας τὸ χέρι του νὰ τὴ στηρίξει ὅταν ἔβγαινε

ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο, γιατί ἡ Κυρία, ποὺ ἀπὸ γεννησιμιοῦ της ἦταν ψηλὴ καὶ εὐσωμῃ, εἶχε βαρύνει πολὺ τελευταῖα, καὶ ὄχι μόνον. Ἡ Κυρία εἶχε γεράσει. Τὸ ἔβλεπαν ὅλοι. Μόνον ἡ Ἰδία ἔμοιαζε νὰ μὴν τὸ καταλαβαίνει.

Τὸ μυαλό του ἔκανε ἓνα μικρὸ ἄλμα καὶ γύρισε πίσω στὸν παλιὸ ὁδηγὸ τὸν Μηνά —τὸν Μηνά ποὺ ὅταν τὸν ἔβλεπες καὶ δὲν ἤξερες ποιὸς εἶναι, μπορεῖ νὰ νόμιζες πὼς εἶναι ἡθοποιός— καὶ τοὺς λόγους γιὰ τοὺς ὁποίους ἀπολύθηκε. Ἀπολύθηκε; Σίγουρα, ὅλα ἔγιναν σύμφωνα μὲ τὸν νόμο. Τὰ χαρτιά τὰ υπέγραψε ὅλα, κυκλοφόρησαν ὅμως ψίθυροι ἀπὸ τὸ Λογιστήριο, ψίθυροι μόνον, ὅτι τὰ χαρτιά τὰ υπέγραψε μὲν, ἀλλὰ χρήματα δὲν πῆρε καθόλου στὰ χέρια του. Περίεργα πράγματα! Κάτι ἀκούστηκε μάλιστα γιὰ μὴν ἀπόπειρα ἀπάτης, ἐκ μέρους του, ποὺ ἀποκαλύφθηκε τὴν τελευταία στιγμὴ, μὲ ἀποτέλεσμα ἡ Κυρία, κρατώντας τὰ ἐνοχοποιητικὰ στοιχεῖα στὰ χέρια της, νὰ τὸν υποχρεώσει νὰ υπογράψει τὰ πάντα χωρὶς νὰ πάρει δραχμὴ. Ποιὸς ξέρει; Ὁ Μηνάς, βλέπεις, ἦταν ἀπὸ τοὺς εὐνοούμενους της, ἀπόδειξη πὼς τότε ποὺ ἦταν ἀκόμα ὁ ὁδηγός της, ἡ Κυρία καθόταν πάντα δίπλα του, μπροστά, ὄχι ὅπως τώρα μὲ τὸν Θανάση, ποὺ καθότανε πίσω. Καθόταν μπροστὰ καὶ στὴ διαδρομὴ μιλοῦσε μαζί του καὶ τὸν ἄκουγε νὰ τῆς λέει ἀνέκδοτα. Δὲν τὸν κρατοῦσε σὲ ἀπόσταση, ὅπως ἔκανε μὲ τοὺς υπόλοιπους ἐργαζόμενους, καὶ σ' ἓνα βαθμὸ καὶ μὲ τοὺς συγγενεῖς της ἀκόμα. Ὅπως ἔκανε καὶ μ' ἐκεῖνον, ποὺ ἓνα «καλημέρα Πάνο», καὶ πολὺ τοῦ ἦταν. Ὁ Πάνος ὅμως τὸ εἶχε φιλοσοφήσει. Τριάντα τρία χρόνια στὴν «Πλέξη», στὴ δούλεψη τῆς Κυρίας, ἤξερε πιά πὼς περισσότερο ἀπὸ συμπάθειες καὶ

ἀντιπάθειες, γιὰ τὴν Κυρία ἐκεῖνο ποὺ μετροῦσε ἦταν ἂν τῆς ἦσουν χρήσιμος.

Τότε, ὅμως, ἀναρωτήθηκε, γιατί αὐτὲς οἱ κάθε τόσο προβεβλημένες συμπάθειες; Ἴσως, σκέφτηκε ὁ Πάνος, ἡ Κυρία νὰ τὶς μεταχειρίζοταν σὰν ἐργαλεῖα, κι αὐτὸ κυρίως μεταξὺ τῶν συγγενῶν της, δημιουργώντας στρατόπεδα, ὁ ἕνας ἐναντίον τοῦ ἄλλου κι ἐκείνη ν' ἀποφασίζει κάθε φορὰ μὲ ποιόν θὰ πᾶει, πράγμα ποὺ τὴν κρατοῦσε πάντα στὴν κορυφή. Γιὰ τὴν Κυρία, κατέληξε, τὸ μόνο ποὺ μετροῦσε ἦταν πόσο τῆς ἦσουν χρήσιμος. Μόνον αὐτό.